Vrijdag 28 Augustus 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang. No. 3688

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

De Raf bombardeert Kassel en Gdynia

VLIEGENDE FORTEN BOVEN ROTTERDAM.

...rde luchtmacht slaat toe naar Berlijn enz.....

DUITSE POSITIE IN RZHEV CRITIEK.

Russen snijden Duitse wig voor Stalingrad af.

Nieuwe Japanse landing op Nieuw Guinea.

AANVAL OP ROTTERDAM.

Het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse strijdkrachten in het Europese krijgstoneel en het Britse Ministerie van Luchtvaart gaven het volgende communiqué uit: „Vliegende Forten van de Noordamerikaanse luchtmacht, geëscorteerd door Spitfires van het Gevechtscommando der Royal Airforce bombardeerden in de late namiddag de scheepswerven te Rotterdam. Voltreffers werden waargenomen midden in het doelgebied en op 2 schepen in het havengebied. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 27.8).

De radio van Berlijn deelde mede, dat zware Geallieerde bommenwerpers het gebied van Rotterdam poogden aan te vallen, doch werden afgeslagen door Duitse gevechtsvliegtuigen. Hieraan werd toegevoegd, dat 13 Britse gevechtsvliegtuigen in luchtgevechten werden neergeschoten zonder verlies voor de Duitsers (Londen, (AP) 27.8).

BERLIJN AANGEVALLEN.

Een bericht uit Stockholm, dat door de Britten werd uitgezonden, deelde mede, dat 5 Russische bommenwerpers Berlijn gisterenavond in een aanval bereikt hebben (New York, (AP) 27.8).

Het Britse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Stockholm, dat de Russen de voorsteden van Berlijn Zehlendorf en Dahlen gebombardeerd hebben (Londen, (AP) 27.8).

Gemeld wordt, dat Sovjet-vliegtuigen militaire en industriële objecten in de afgelopen nacht in Berlijn, Danzig en Koenigsberg hebben aangevallen. Andere steden in Oostelijk, Noordoostelijk en Midden-Duitsland werden ook gebombardeerd. 9 Grote branden werden waargenomen in Berlijn en Danzig en in Koenigsberg werden 10 branden waargenomen, volgende op ontploffingen (Moskou, (AP) 27.8).

DE RUSSISCHE AANVAL OP DUITSLAND.

Moskou maakte bekend, dat grote branden werden waargenomen en ontploffingen werden gehoord in Stettin, Stargard, Fuerstenwalde, Tilsit, Stolp, Treptow en in een voorstad van Berlijn, Schneidemuehl bij de aanvallen van de Russische vliegtuigen op de Duitse gebieden. Gemeld wordt, dat alle vliegtuigen naar hun bases terugkeerden, niettegenstaande de moeilijke weerstoestanden (Moskou, (AP) 27.8).

VERKLARINGEN VAN GENERAAL MCNAUGHTON.

Drew Middleton seint uit Londen:

Luitenant Generaal Andrew Mc Naugton, Opperbevelhebber van de Canadese strijdkrachten aan het West Europese front, verklaarde, dat machtige Geallieerde troepen „het Engelse Kanaal zullen moeten oversteken" om de oorlog te winnen. Hij zeide, dat de Geallieerden kunnen voortgaan van Commando-uitvallen tot „grotere" aanvallen.

McNaughton, die een van de Generaals is, die werden genoemd als de mogelijke Geallieerde Opperbevelhebber, verklaarde, dat uitgebreide voorbereidingen nodig waren voor de aanval van de vorige week op Dieppe, welke grotendeels een Canadese vertoning was. Hieraan voegde hij toe, dat series van dergelijke operaties zouden kunnen volgen. „Het is gelijk de industriële productie", verklaarde hij, „Zodra het voorbeeld er is komt de rest betrekkelijk gemakkelijk."

Ernstig de quaestie van een tweede front overwegende zeide McNaughton: „Gij behoeft slechts te kijken naar de geographische toestand. Er zijn machtige Britse en Canadese legers in het Verenigde Koninkrijk. Onze grote Geallieerde, de Verenigde Staten, hebben hier ook een machtige leger. Elkeen, die denkt dat wij hier achter die sloot (het Engelse Kanaal) zullen blijven zitten, heeft het mis. Om deze oorlog te winnen, zullen de Geallieerden het Kanaal moeten oversteken en zich een weg over de stranden banen."

Sprekende op een persconferentie zeide Mc Naughton in antwoord op een vraag: „Ik beschouw absoluut de bedreiging van een invasie van het Verenigde Koninkrijk niet als voorbij."

De uitval naar Dieppe besprekende zeide hij: „Wij moesten het plan van de grond af opbouwen, maar wij hebben een ontzaggelijke ondervinding voor toekomstige aanvallen opgedaan." Hij zeide, dat de lessen van Dieppe nog worden bestudeerd en wanneer „het gehele verhaal van de Salomonseilanden bekend is" zal dit ook worden gevoegd bij de vergaarbak van informaties. (Het Canadese militaire Hoofdkwartier, (AP) 27.8).
28.8).

ROOSEVELT CONDOLEERT.

Roosevelt zond een condoléanceboodschap voor de dood van den Hertog van Kent aan Koning George van Engeland, de Koningin Moeder Mary en de Hertogin van Kent. De inhoud van de boodschap werd door het Witte Huis niet bekend gemaakt (Washington, (AP) 27.8).

NOORDAMERIKAANS SLAGSCHIP TE WATER GELATEN.

Het 45.000 ton grote slagschip „Iowa", het grootste slagschip dat ooit in de Verenigde Staten gebouwd werd, werd maanden vóór de vastgestelde tijd te water gelaten. Ralph Bard, Assistent Secretaris van Marine, die ter gelegenheid van de ceremonie sprak, zeide, dat het schip gereed is om „sneller en verder te vuren dan enig ander schip ter zee". Het schip werd „gedoopt" door Mevrouw Henry Wallace, echtgenote van den Vice President. (Een haven aan de Noordamerikaanse Oostkust, (AP) 27.8).

AANVALLEN VAN DE BRITSE LUCHTMACHT.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht heeft een grote strijdmacht van bommenwerpers de industrie-stad Kassel aangevallen. De rapporten geven te kennen, dat de aanval geconcentreerd en doeltreffend was Zware bommenwerpers vielen ook objecten in de havenstad Gdynia aan. Vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden ontmoet. Op zijn minst een werd vernietigd en andere ernstig beschadigd. Vliegtuigen van het Gevechtscommando op indringer-patrouilles vielen spoorwegen en andere objecten in bezet Frankrijk aan. Bij deze patrouillevluchten werd een vijandelijk vliegtuig vernield. Hurricane-bommenwerpers vielen de vijandelijke scheepvaart in het Kanaal aan. 2 Schepen werden getroffen en in brand gezet. 30 Vliegtuigen van het Bommenwerperscommando en 2 vliegtuigen van het Gevechtscommando worden vermist" (Londen, (AP) 28.8).

Kassel ligt op ongeveer 130 kilometer ten Oosten van de Ruhr en is een belangrijk fabriekscentrum. De voornaamste fabrieken zijn de Henschel locomotieven-fabrieken, de grootste van Europa, de Henschel vliegtuig- en motoren-fabrieken, die Bentszmotoren produceren en de Fieseler vliegtuigfabrieken, die Messerschmitt-gevechtsvliegtuigen bouwen. Op de gebruikelijke basis van een verlies van 5% werd te kennen gegeven, dat 600 vliegtuigen aan de aanval deel namen.

Gdynia is een havenstad aan de Baltische Zee in wat vroeger Polen was (Londen, (AP) 28.8).

DE VICHY FRANSE GEBIEDSDELEN IN ONZE OMGEVING.

Cordel Hull heeft een verklaring afgelegd, dat de politiek der Verenigde Staten ten opzichte van Martinique onveranderd is. Er worden voortdurend onderhandelingen gevoerd te dezen. Verschillende, vooral economische vraagstukken ten aanzien van Martinique, hebben de aandacht. De as vreest blijkbaar stappen ten aanzien van de Vichy-Franse gebieden op het Westelijk Halfrond. Radio Rome deed een proefballonnetje opstijgen door mede te delen, dat Brazilië wel spoedig een verklaring over Frans Guyana zou afleggen, „dat zo belangrijk is voor Brazilië's verdediging."

Het nieuws van vandaag.

De situatie aan het 2100 kilometer lange front in Rusland, dat zich uitstrekt van Rzhev tot Mozdok kan heden als volgt worden weergegeven.

Centrale front voor Moskou: De troepen van Generaal Gregory Zjukov en Kolonel Generaal Ivan Konev zochten drie ogenblikkelijke doelen te bereiken: Rzhev op 210 kilometer ten Noord-Westen van Moskou, Gzhatsk op 152 kilometer ten Westen van de hoofdstad en Vyazma op 225 kilometr ten Zuid-Westen ervan. Bij Rzhev drongen de Russen het Noordelijk deel van de stad binnen, niettegenstaande een hardnekkige Duitse weerstand, tengevolge waarvan hevige straatgevechten ontstonden.

Eenheden van het Rode leger, die door Zubtsov oprukten, bereikten de spoorlijn, welke Rzhev met Vyazma verbindt en hameren aan de poorten van de stad Sychevka.

Bij Gzhatsk staken de Russen de rivier Gzhatsk over en drongen zij door in de pas versterkte Duitse troepen. De laatste berichten delen mede, dat de Russen vechten om een aantal bewoonde plaatsen te heroveren, die alle krachtig gefortificeerd zijn.

Front van Voronesj: Straatgevechten hebben voortgang in een niet nader genoemde plaats ten Zuiden van Voronesj waar de Russen zo goed als elk huis genomen hebben.

De Duise tegenaanvallen in twee afzonderlijke sectoren aan de Westelijke oever van de Don werden afgeslagen.

Front van Stalingrad: De Nazies hebben de grote aanval op de stad geopend met zwermen van pantsertroepen en duikbommenwerpers en wisten ergens door te breken.

Een grote slag is aan de gang ten Noord-Westen van de stad, waar de Russen een Duitse wig schijnen te hebben afgesneden en omsingeld. Ten Zuid-Westen van Stalingrad schijnen de Russen stand te houden.

Front bij Krasnodar: De Duitsers pogen de terugweg van het Rode leger naar de Zwarte Zee af te snijden, doch de Russische defensies hielden stand.

Front van Prokhladnaya en Mozdok: De Russen tonen een grotere weerstand en behielden hun linies langs de rivieren en spoorlijnen alsmede in de heuvels om te beletten, dat de Duitsers de olievelden bij Grozny zullen naderen of de wegen, die door de Caucasus-keten leiden, zullen bereiken (blz. 3).

De luchtactiviteit boven Europa is erg opgevoerd. Terwijl de Russen uit het Oosten aanvallen, slaan de Britten en Noord-Amerikanen uit het Westen toe. Gisterenmiddag verschenen Vliegende Forten boven Rotterdam. In de nacht werden Kassel en Gdynia gebombardeerd door grote strijdkrachten van Britse bommenwerpers (blz. 1).

De Japanners voerden een landing uit aan het Zuidoostelijk puntje van Nieuw Guinea, doch zij worden aangevallen door de Geallieerde strijdkrachten en het heeft er alle schijn van, dat de Japanners zullen worden weggevaagd (blz. 3).

DE STRIJD ROND AUSTRALIË.

C. Yates McDaniel seint van Generaal MacArthurs Hoofdkwartier in Australië:

De Geallieerde landstrijdkrachten zijn in actie tegen de Japanse troepen die een bestoking uit de lucht gedurende twee dagen overleefd hebben om in de Milne baai aan het Zuidoostelijke puntje van Nieuw Guinea aan land te komen. Dit punt ligt aan de flank van de woedende strijd om de Salomonseilanden, welke goed gaat, hoewel verder geen officieel nieuws is verstrekt na het communiqué van de Marine te Washington, dat de situatie als „bemoedigend" beschreef. Tevens deelde het communiqué mede, dat reeds op zijn minst 13 Japanse schepen werden beschadigd in de poging om de bases te heroveren, die door de Noordamerikaanse mariniers genomen zijn.

De Japanners stuitten bij Milne op een „andere ontvangst" dan bij hun vroegere landingen tegen weinig Geallieerde weerstand te Salamaua, Buna en andere punten verder naar het Noorden. De aanhoudende vluchten van gevechtsvliegtuigen over het vliegveld van Buna, de meest nabijzijnde Japanse basis bij de baai van Milne werd samengevoegd met Geallieerde grondaanvallen op de Japanners zodra zij het strand bereikten, waar de landing uitgevoerd werd, hetgeen te kennen gaf, dat het Commando in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan de Japanse poging had verwacht om zich in Zuidoostelijke richting voort te bewegen langs de kust van Nieuw Guinea.

De kustlijn omgordt de Owen Stanley keten, welke een ruwe, hoge ruggegraat vormt van een van 's werelds gootste eilanden. Geallieerde vliegers namen op Dinsdag het Japanse convooi waar, dat zich in Zuidelijke richting voortbewoog nabij de Tobriand-eilanden onder dekking van laaghangende regenwolken.

Niettegenstaande het slechte zicht daalden de gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers om van geringe hoogte beschietingen en bombardementen uit te voeren, die den Japanners een kanonneerboot kostte en waarschijnlijk enkele manschappen aan boord van een transportschip, dat hevig met machinegeweervuur beschoten werd.

Vliegers van Generaal MacArthurs Commando pikten het convooi gisteren weer op, terwijl het de baai van Milne bereikte door een dichte mist en onder zware wolkenbanken. Op geringe hoogte vliegende hervatten Vliegende Forten en snelle B-26 aanvalsbommenwerpers en P-40 gevechtsvliegtuigen de aanval, waarbij zij de Japanners volgden, terwijl die zich naar het strand voortbewogen in landingsschuiten.

Tegen de tijd, dat de Geallieerde landstrijdkrachten de strijd heden opnamen, waar de vliegers die verlieten, was de kracht van de Japanse invasiestrijdmacht verminderd door het tot zinken brengen van een met troepen geladen schip, de ernstige beschadiging van een kruiser en het doden van een onbepaald aantal Japanners in het beschieten van de schuiten op de stranden.

De Japanners hadden geen steun van vliegtuigen gedurende de gehele landingsoperatie als resultaat van de aanvallen van Geallieerde gevechtsvliegtuigen op Buna, welke in twee dagen den Japanners 19 gevechtsvliegtuigen van het O-type kostten. De strategische betekenis van de Japanse landing in de baai van Milne is groter dan wordt te kennen gegeven door de omvang van de betrokken strijdmacht, welke officieel beschreven wordt als klein.

Een echt houvast in de baai van Milne zou aan de Japanners niet alleen een basis geven, welke zich ver in de Koraalzee uitstrekt over de toegangswegen over zee en door de lucht naar Australië op een afstand van 800 kilometer ten Zuid Westen ervan, doch zou hen ook plaatsen aan de flank van de Zuidoostelijke Salomonseilanden 950 kilometer recht ten Oosten ervan. Indien de Japanners in staat geweest waren zonder weerstand te landen en hun kracht in de baai van Milne te consolideren, dan zouden zij in een positie zijn de doeltreffendheid van de Geallieerde defensieve-offensieve basis te Port Moresby te verminderen op 400 kilometer ten Westen ervan (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 27.8).

TWAALF STATENLEDEN ZAGEN ROND OP ARUBA.

HET RAPPORT VAN HUN REIS.

Negen op Curaçao woonachtige Statenleden: de Heren J. H. Sprockel, voorzitter van de Staten en Dr. M. F. da Costa Gomez, Dr. A. W. J. M. Desertine, J. M. P. Kroon, E. C. Martijn, W. R. Plantz, E. A. Römer, S. A. Senior en F. A. Vromans, leden, bezochten van Zaterdag 6 Juni 1942 tot en met Maandag de 8e Juni het eiland Aruba, alswaar zij samen met de daar wonende leden, de Heren J. R. Arends, J. H. A. Eman en F. J. Q. Kwartsz, en vergezeld van den griffier, den Heer G J. Ferguson, een studie van de stand van zaken aldaar maakten.

De beschouwing van de situatie ter plaatse heeft tot de volgende opmerkingen en beschouwingen aanleiding gegeven.

Uitbreiding van de Raad van Politie is noodzakelijk (gedacht is aan een tot 7 leden); dit is in de laatste tijd meermalen betoogd.

Daardoor zal bereikt worden, dat het plaatselijk element meer invloed krijgt op het bestuur van het eiland, wat absoluut geboden is. Hierbij verdient aandacht, dat volgens artikel 117 van het Reglement op het Beleid der Regering van 1865 de Gezaghebber in de uitoefening van het dagelijks bestuur bijgestaan wordt door de landraden. Aanbevolen wordt dan ook, dat de Gezaghebber de Landraden in alle aangelegenheden van enig gewicht hoort. Vervolgens dient volgens artikel 124 van evengemeld Reglement, de Raad van Politie den Gouverneur wegens alle zaken, het eiland betreffende van bericht en raad. Een toestand als in de nota naar aanleiding van het eindverslag betreffende de ontwerp-begroting voor 1943, vermeld, waarbij in verband met het feit, dat de Raad van Politie op Aruba wat zijn wettelijke opzet betreft in de tegenwoordige omstandigheden niet meer aan de eisen voldoet, die aan een werkelijk vertegenwoordigend lichaam moet kunnen worden gesteld, het overleg over zaken betreffende Aruba de laatste tijd meer en meer plaats heeft met den Gezaghebber, is verkeerd en dient zo spoedig mogelijk te verdwijnen.

Artikel 126 van het Regeringsreglement bepaalt, dat de Raad van Politie schouw drijft over alle wegen, straten, wateren, bruggen, dijken, waterleidingen en andere openbare werken des eilands.

Artikel 127, dat hij het oppertoezicht heeft over het armwezen en zich door hen, die openbare armenkassen beheren, jaarlijks rekening en verantwoording van hun beheer laat doen.

Artikel 128, dat hij toezicht houdt over het onderwijs en dat zijn leden vrije toegang hebben tot alle openbare en biezondere scholen.

De spoedige totstandkoming van een landsverordening, waarbij een en ander betreffende de Raad van Politie wordt geregeld, bij de openbare behandeling van de begroting voor 1943 door het Bestuur toegezegd, is dan ook vooral ten aanzien van Aruba, dringende noodzaak.

Er dient op toegezien te worden, dat alle ambtenaren zich op zulk een wijze van hun taak kwijten, dat daardoor de harmonie met de bevolking niet verstoord worde. Dit is natuurlijk een kunst, maar dan ook een, die behoort tot de bekwaamheden van den ambtenaar.

Bij de ontplooiïng van de Bestuurszorg over het eiland ware rekening te houden met de mededeling van den Directeur van de Lago Oil and Transport Co., op Aruba, dat de maatschappij daar ten minste een mensenleeftijd mag verwacht worden te werken.

Ter zake van de vaststelling van de maximumprijzen werden klachten vernomen. Deze werden bereids in een vergadering der afdelingen, waarbij de voorzitter van de Commissie voor de voedselvoorziening op Curaçao en het Hoofd van de Afdeling Economische en Sociale Zaken tegenwoordig waren, aan dezen voorgelegd. In overweging werd gegeven een systeem, waarbij een bepaald percentage op de marktprijzen wordt bepaald. Daar waren bezwaren tegen, doch het zou in studie genomen worden.

In overweging is ook het plaatsen van een vertegenwoordiger van die Afdeling op Aruba, zodat hij steeds in de gelegenheid is onmiddellijk van biezondere plaatselijke omstandigheden kennis te nemen.

Bij de verdeling van de nodige scheepsruimte voor vervoer van goederen dient ook rekening te worden gehouden met de waren, die Aruba behoeft.

Voor vergroting van de aanvoer van groente en fruit van uit Venezuela naar Aruba en van die van vis is bereids de aandacht van het Bestuur gevraagd.

De autobandenquaestie schijnt op Aruba niet zo geregeld te zijn als op Curaçao. In tegenstelling met op Curaçao, bestaan er omtrent de regeling aldaar klachten. Aanbevolen wordt deze aangelegenheid aldaar te bekijken.

De watervoorziening van het eiland is nog onvoldoende. Zij zal als de Lago Oil and Transport Co niet meer bijspringt met de 80 ton per dag, welke zij aan het Gouvernement levert, ook na aankomst van de vierde destillatie-inrichting krap blijven. Verschillende leden vonden hierin aanleiding om de onmiddellijke bestelling van nog een vijfde te bepleiten.

Op Santa Cruz wordt geklaagd over gebrek aan drinkwater. Op Montefierno is er een reservoir van de Gouvernementswaterleiding, doch dit is een kilometer ver. Men drinkt dan ook op Santa Cruz putwater, dat van een truck gekocht wordt. De prijs van het water is gestegen en dit drukt zwaar op de arme bevolking. Men betaalt 12½ cent per blik. Er komen 3 à 4 trucks per dag en er wonen ongeveer 6000 mensen. Het verzoek is om een pijp van de Gouvernementswaterleiding naar een reservoir op een plek in het centrum van het dorp te brengen, alwaar het water kan worden getapt.

Een 2½ duimspijp werd voldoende geacht. Ook voor de schoolkinderen zou dan behoorlijk drinkwater verkregen kunnen worden. Gedacht is aan omzwaaiïng van de leiding, die van Bringamosa naar de destillatie-inrichting loopt, naar Santa Cruz. Vernomen is echter van bevoegde zijde, dat deze leiding niet gemist kan worden. Op een verzoekschrift van de bewoners van Santa Cruz aan het Bestuur om water, is hun medegedeeld, dat er geen pijpen te krijgen zijn. Aangedrongen werd zo enigszins mogelijk in de behoefte te voorzien. Misschien zouden nog tweedehands pijpen te bekomen zijn.

Ook in Sabaneta wordt geklaagd over gebrek aan drinkwater. De personen in Sabaneta, die Gouvernementswaterleiding hebben, mogen slechts een bepaalde hoeveelheid water aan trucks verkopen, die het naar het binnenland brengen. Hierdoor komt er niet voldoende water. Men bepleitte dan ook de verkoopgelegenheid te verruimen.

De putten op Aruba staan niet on-

der toezicht van de landswatervoorzieningsdienst, doch ressorteren onder Openbare Werken. Men zou in overweging willen geven dit te veranderen, zodat het toezicht over de putten bij de Landswatervoorzieningsdienst komt te berusten die dan het in verband met de watervoorziening nodige overzicht daarover krijgt.

Het idee werd vernomen om dammen aan te leggen in de Salinja Cerca di Westpunt, waardoor het water, dat naar zee loopt, tegengehouden moet worden. Het water in de putten in de buurt zal dan stijgen.

Deze quaestie is ter plaatse bekeken, en oplossing zou misschien zijn het maken van een weg door de Salinja, die tevens als dam dienst doet, eventueel met een dammenstelsel hoger op. Deze aangelegenheid wordt gaarne ter onderzoek aan het Bestuur aanbevolen.

Er zijn personen in deze buurt, die steun zouden willen hebben voor het herstellen en graven van putten. Een zou een dam willen maken op zijn terrein (Katille), waarvan hij verwacht, dat hij na regen meer water in zijn put zal doen stromen. Deze persoon zal dan in staat wezen zijn terrein te irrigeren. Hij wil ook geholpen worden aan springstof om zijn put uit te diepen.

Men zou het Bestuur in overweging willen geven aan al deze verlangens aandacht te wijden.

De lagere A-scholen op Aruba zouden allemaal omgezet moeten worden in B-scholen, waar ook Engels wordt onderwezen. Dit wordt nodig geacht met het oog op de werkgelegenheid bij de grootste plaatselijke industrie. Wat meer ontwikkeling en kennis van het Engels zal de mensen helpen daarbij vooruit te komen.

Het bezoek aan de openbare en bizondere scholen op het eiland gaf aanleiding tot de volgende desiderata, waarvan de meeste reeds bij de behandeling der begroting 1943 zijn naar voren gebracht, en ten aanzien van enkele waarvan reeds een toezegging tot verbetering is gedaan of is beloofd, dat er rekening mede zal worden gehouden.

Asphaltering van de speelplaats bij de St. Jan de la Salle-school is hard nodig.

Bij de school te Noord is behoefte aan een overdekte speelplaats. De andere scholen beschikken bereids alle over zulk een speelplaats. In deze behoefte ware zo spoedig mogelijk te voorzien.

Een apart staand locaal van de Prins Bernhardschool te St. Nicolaas is warm en heeft slecht licht. Misschien is daar iets aan te doen.

Bij de Don Bosco-school zijn vier noodlocalen erg primitief en hebben te weinig licht. Verbetering is hard nodig.

Het nieuwe type school te Santa Cruz gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen, waarmede bij verdere nieuwe bouw ware rekening te houden:

De ramen zouden wat lager gemaakt kunnen worden, waardoor meer licht in de localen zou komen.

Het dakoverstek aan de achterkant zou weggelaten kunnen worden, en bijgetrokken aan de voorkant, waardoor hier een bredere, nuttigere galerij zou komen.

Langs de dak-rand waren goten te maken voor het opvangen van regenwater.

Op de speelplaats opklapbare banken aan te brengen.

In de klassen kasten te plaatsen.

Gewezen werd op het verschil tussen het bedrag voor de stadsscholen beschikbaar voor onderhoud der localen en dat voor de buitenscholen. Het eerste is niet hoger dan het laatste, nl. ƒ 80.— en buiten ƒ 40.—. Geklaagd werd, dat men buiten met dit bedrag niet klaar komt. Hierin ware te voorzien.

Het is nodig de gevangenis uit te breiden: er is behoefte aan meer cellen, ook voor krankzinnigen, bergruimte, en een dokterskamer. Behalve voor de bergruimte, zijn voor een en ander reeds gelden uitgetrokken op de begroting voor 1943.

Vernomen werd, dat de Passangrahan gebruikt wordt als particulier hotel, waardoor er geen plaats is voor de ambtenaren, die daarvan gebruik behoren te kunnen maken. Hierin zou verandering gebracht dienen te worden. En dan ware het gebouw te verbeteren en uit te breiden.

Gedacht werd ook aan de weer actueel geworden vraag naar een geschikte logeergelegenheid voor den Gouverneur.

Met de weg naar Santa Cruz is men verleden jaar begonnen, doch hij is niet gereed gemaakt kunnen worden. De toestand is nu slechter dan hij was. Voortvarendheid te dezen is nodig en wordt dan ook gaarne bepleit.

De voor Aruba bestemde faecaliënwagen is bereids daar in gebruik en voldoet naar vernomen goed.

Het is wenselijk, dat er in de bevolkingscentra te Sabaneta, Santa Cruz en Noord publieke telefoons geplaatst worden.

In het voorlopig verslag betreffende de onwerp Curaçaose begroting voor het dienstjaar 1942 (1941—1942 1—9) is ad artikel 67 (Huur van barakken van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. ten behoeve van de mariniers op Aruba ƒ 6000.—) het volgende vermeld:

„In de afdelingen werd medegedeeld, dat het Gouvernement de gronden, waarop de barakken staan, heeft onteigend, zodat ze nu Gouvernements eigendom zijn geworden. In verband daarmede werd gevraagd of de huur aan de Lago Oil & Transport Co. Ltd. te betalen, toch ƒ 6000.— blijft", en aan het slot, ad Uitgaven van het dienstjaar 1940, geaffecteerd op de post voor onvoorziene uitgaven: „Op deze staat komt ook een post voor onder Aruba: „Schadevergoedingen wegens onteigening van gronden ƒ 4.479.—".

Gevraagd werd of deze de gronden zijn, waarop de barakken die ten behoeve van de mariniers op Aruba van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. gehuurd werden, staan. En zo ja, kan het Bestuur mededelen, wat deze gronden den eigenaar per jaar opbrachten als huur?"

In de memorie van antwoord werd ad artikel 67 medegedeeld: „De terreinen waarop de barakken van de Lago Oil and Transport Co. Ltd., staan, zijn inderdaad door het Gouvernement onteigend. De voormalige eigenaren hebben echter met de vastgestelde schadeloosstelling geen genoegen genomen en zullen naar vernomen wordt ter zake gaan procederen. Door één hunner is reeds een proces aanhangig gemaakt.

Zonder dat de uitslag van de te voeren processen bekend is, kan moeilijk worden beoordeeld of er eventueel verlaging van de barakkenhuur zou kunnen worden verkregen" en ad Uitgaven van het dienstjaar 1940, geaffecteerd op de post voor onvoorziene uitgaven: „Het op de staat voorkomend bedrag van ƒ 4.479.— was bestemd voor de onteigening van de gronden, waarop de door het Gouvernement van de Lago gehuurde barakken staan.

De tweede vraag ter zake kan door het Bestuur niet worden beantwoord."

In het eindverslag is op dit laatste weer gezegd: „Men vroeg, waarom het Bestuur de vraag wat de gronden, waarop de barakken staan, den eigenaar per jaar opbrachten als huur, niet kan beantwoorden. Men meende daaruit te moeten afleiden, dat dat het Bestuur niet bekend is. Maar als dit zo is, hoe was het dan mogelijk de schadeloosstelling ter zake van de onteigening vast te stellen?"

Bij de openbare behandeling op 31 October verleden jaar, antwoordde de Administrateur van Financiën, de heer Franke, daarop: „dat het Bestuur zich ter zake van de schadeloosstelling door deskundigen laat voorlichten. De maatstaven die de deskundigen voor de vaststelling daarvan hebben aangelegd, worden niet in de rapporten vermeld."

Deze zaak kwam wat eigenaardig voor.

Op het gehoor, dat de Statenleden, in de Raadzaal op Aruba verleenden, verscheen een groep bij deze zaak betrokkenen, die de indruk van eigenaardigheid versterkten.

Zij deelden mede, dat zij de grond in quaestie, groot ongeveer 8 ha. aan de Lago Olie Maatschappij verhuurden voor ƒ 4000.— per jaar. Daarbij werd de grondbelasting door de maatschappij betaald.

Toen het Gouvernement twee jaar geleden het terrein van hen wilde kopen, hebben ze daarvoor ƒ 37.500.— gevraagd. Ook waren ze bereid de grond te ruilen voor terrein buiten.

In September daarop zou het contract met de Lago aflopen.

In diezelfde maand deelde de Heer Beyderwellen, chef van Openbare Werken op Aruba, hun mede, dat het terrein zou worden onteigend.

In December vervoegde de deurwaarder zich bij hen met een aanbod van ƒ 3.500.— voor het terrein.

En daarop is het gevorderd.

Er worden nog andere dergelijke eigenaardige gevallen medegedeeld op de zitting.

Deze gevallen zijn ter kennis van het Bestuur gebracht, met verzoek een nauwgezet onderzoek ter zake te doen plaats hebben.

Klachten met betrekking tot minder gewenste toestanden op het gebied der zedelijkheid op Santoe Largoe bij Sabaneta zijn bereids met het Bestuur besproken door een der Statenleden. Toegezegd is de benoeming van 2 buitengewone agenten van politie om daar toezicht te houden. Deze zaak is dus naar tevredenheid geregeld.

Een ter plaatse medegedeeld geval deed opnieuw het onbillijke en onsympathieke van de gebruiksbelasting naar voren komen. Men wilde dan ook weer aandringen op afschaffing van deze belasting. In ieder geval zou het minimum voor verschuldigdheid der belasting opgevoerd dienen te worden.

Men zou het Bestuur willen verzoeken de Administratie van Financiën uit te nodigen bij de bestudering van het salarisvraagstuk ook haar aandacht te wijden aan de positie van het loodsbootpersoneel op Aruba, en de chauffeurs ten postkantore en bij de douane. Hun salaris zou getoetst dienen te worden aan de loonstandaard ter plaatse. Misschien dat er in dit verband wel iets voor hun gedaan zou kunnen worden.

Verschillende punten door hulpkommiezen van belastingen naar voren gebracht zijn bereids met de betrokken autoriteit besproken en daaraan is dan ook reeds voor zover mogelijk, tegemoet gekomen.

Ook werd een verzoek gedaan om de toekenning van duurtebijslag aan gepensioneerden te bevorderen. Deze bijslag is gerekend te zijn ingegaan de 1e Januari 1942 toegekend bij G.B. dd. 30 Juli 1942 No. 4342 (P.B. 1942 No. 146).

Het vraagstuk omtrent vrijdom van invoerrechten voor sigaretten enz., voor de militairen is aan het Bestuur voorgelegd.

Willemstad, de 20e Augustus 1942.

Namens de Rapporteurs,
De Voorzitter der Staten,
J. H. Sprockel.
De Griffier,
G. J. Ferguson.

Curaçao.

DR. H. J. VAN MOOK BETUIGT ZIJN DEELNEMING.

De Minister van Koloniën Zijne Excellentie Dr. Hubertus Johannes van Mook seinde den Landvoogd Doctor Petrus Albertus Kasteel: „Met diep leedwezen kennis genomen van tragisch gebeuren Parkiet."

De Minister verzocht zijn deelneming aan de nagelaten betrekkingen van de slachtoffers over te brengen, hetgeen geschied is.

TELEGRAM VAN DEELNEMING.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel heeft een telegram van deelneming aan Meester J.C. Brons, den plaatsvervangenden Gouverneur van Suriname, gezonden met de slachtoffers van de ramp van de Parkiet. Daarop is het volgende antwoord ontvangen: „Voor door Uwe Excellentie bij ramp vliegtuig Parkiet betoonde deelneming betuig ik, mede namens nabestaanden der slachtoffers, wien ik van haar blijken van medeleven kennis gaf, oprechte dank."

GOUVERNEUR ONTVANGT TELEGRAM.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel heeft een telegram van deelneming met het overlijden van den Hertog van Kent gezonden aan den Gouverneur van Trinidad en daarop van dezen ten antwoord ontvangen: „Uwer Excellentie sympathie met de tragische dood van den Hertog van Kent heb ik met biezondere dank aanvaard."

BEZOEK GOUVERNEUR.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel heeft gisteren een bezoek gebracht aan het St. Anthoniusgesticht van de Congregatie der Zusters van Schijndel.

HET ONGELUK VAN DE PARKIET.

De Heren, die gisteren naar Trinidad vertrokken om een onderzoek in te stellen betreffende het ongeluk van de Parkiet, deelden mede, dat zij geen inlichtingen konden verstrekken, daar een officieel rapport moet worden opgesteld.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

Wedstrijd Aruba — Curaçao.

Het Arubaanse elftal, dat 30 Augustus tegen Curaçao uitkomt, is als volgt samengesteld:

Segundo de Kort
A. M. Morales Damian C. Tromp
Modesto Oduber Jr.
C. Hernandez A. R. Leon
Pedro Quant Jules Bonifacio D. Riderstap Maiky Fingal A. F. Chirino
Invaller: I. R. Martinez.

Frère Johannes, de instructeur van de jongens, zal eveneens medekomen. De wedstrijd begint Zondag as. om 16.30 uur.

De Apostolisch Vicarius Monseigneur Petrus Innocentius Verriet O.P. heeft een wisselbeker geschonken, die na afloop van de wedstrijd door Zijne Excellentie Doctor Petrus Albertus Kasteel, Gouverneur van Curaçao, aan het winnende elftal zal worden uitgereikt.

VERENIGINGSNIEUWS.

— St. Thomaskring: Hedenavond, 20 uur, zal de St. Thomaskring vergaderen in het Katholieke Zeemanshuis. De voorzitter, Pater Willibrordus Brada O.P. zal spreken over „Katholiek Leven".

VERKEERSONGEVAL.

Gisteravond vond op de Weg naar Welgelegen ter hoogte van Cas Chiquito een verkeersongeval plaats met een Amerikaanse legerauto, tengevolge waarvan een vrouw haar been brak. De Amerikaanse legerauto reed in de richting Plantersrust, terwijl uit de tegenovergestelde richting een andere auto naderde. Een vrouwspersoon, die nadat deze auto haar gepasseerd was, de weg wilde oversteken, werd door de legerauto aangereden met bovengenoemd gevolg. Zij is ter verpleging per ambulance naar het St. Elisabethsgesticht vervoerd. De verkeerspolitie stelt een onderzoek in.

OPENBAAR GEHOOR.

De Gouvernementspersdienst deelt mede, dat de kleding bij het zg. Openbaar Gehoor ten Gouvernementshuize op 31 Augustus ditmaal wit zal zijn instede van het gebruikelijke zwart.

NEDERLAND.

HARE MAJESTEIT NAAR ENGELAND TERUG.

Over de terugkeer van H.M. de Koningin van de Verenigde Staten naar Engeland vernemen wij nog:

De Koningin verliet het Laguardia-vliegveld bij New York met een zogenaamde „Sikorsky Flying Boat" met een Amerikaanse bemanning. De tocht naar Ierland duurde negentien uur. Na landing te Foynes bracht een viermotorig vliegtuig de Koningin en Haar gevolg (Jhr. Van Tets, luitenant Krediet en een hofdame) naar een vliegveld in het Westen, waar Prins Bernhard Haar opwachtte met een vliegtuig, dat het gezelschap naar Londen bracht.

Prinses Juliana was bij het vertrek uit New York niet aanwezig. Door sterke tegenwind duurde de tocht over de Oceaan langer dan gewoonlijk. De laatste dagen in de Verenigde Staten heeft de Koningin te Lee doorgebracht. De tocht van Lee naar New York werd eveneens per vliegtuig gemaakt (G.P.D., 28.8)

Directeur Versteegh van de KLM en de KNILM ziet Curaçao en Aruba.

Nederlands Indië, Australië, Verenigde Staten, Aruba, Curaçao. Deze reis ongeveer maakte de Heer Majoor Willem C. J. Versteegh, Hoofddirecteur van de KNILM en de KLM, die zich op het ogenblik in ons gebiedsdeel bevindt.

„Een soort inspectie-reis", vertelde de Heer Versteegh, die te kennen gaf, dat deze inspectie-reis eventueel ten gevolge zal hebben, dat het KLM-net in West Indië zich zal gaan uitbreiden. Bij deze uitbreiding zal Santo Domingo waarschijnlijk het eerst betrokken zijn en reeds keerde eergistermiddag een vliegtuig terug uit Santo Domingo met Consul Julio Andres Espinal.

Een en ander zal waarschijnlijk meebrengen, dat het aantal vliegtuigen zal worden uitgebreid; ook zullen uit Australië vliegers en grondpersoneel komen

Het hangt echter geheel van de Noordamerikaanse Regering af of de vliegtuigen zullen worden verkregen, die gewenst zijn, vooral nu de KLM met het verongelukken van de „Parkiet" weer een toestel heeft verloren. „Het hemd is natuurlijk nader dan de rok", merkte de Heer Versteegh gemoedelijk op, die uiteraard niet kon mededelen, welke plannen de KLM koestert.

Alzo vertelde hij hoe de KNILM voor en gedurende de oorlog met Japan in het Verre Oosten had geopereerd. Het net van de KNILM spreidde zich uit van Medan in Noord-Sumatra — waar de Heer Otto van Koolbergen gestationneerd was — tot Manokwari aan de Oostkust van Nieuw Guinea. Dit luchtnet had een lengte van ongeveer 9000 kilometer, doch bovendien onderhield de KNILM ook nog verbindingen met Singapore en Frans Indo-China (samen ongeveer meer dan 2000 kilometer), terwijl de welbekende Java-Sydney Lucht Expresse nog ongeveer 6500 kilometer toevoegde aan het uitgebreide veld van operaties.

Deze moderne luchtvloot bestond uit 25 toestellen, zowel landvliegtuigen van de bekende Douglas en Lockheed-types als watervliegtuigen van de bekende Sikorsky en Grumman-types.

Bij het uitbreken van de oorlog op 8 December 1941 werd de situatie echter geheel anders. Pleizierreizen waren uitgesloten en zakenreizen werden beperkt. Inplaats daarvan vulden militaire en burgerlijke autoriteiten de meeste vliegtuigen, terwijl een stroom van vluchtelingen van de Buitenbezittingen naar Java moest worden overgebracht. Door het gevaar, dat bestond, hadden de meeste vluchten des nachts plaats en het moet gezegd worden, dat het personeel zich uitstekend van zijn taak kweet.

Enkele toestellen gingen op de grond verloren door Japanse bombardementen en beschietingen, doch hiermede kon de vijand niet verhinderen, dat duizenden mensen naar veiliger oorden — dat meenden zij althans — gebracht werden. Voor het vervoeren van de passagiers werden de stoelen uit de vliegtuigen verwijderd en werden van 30 tot 40 vrouwen en kinderen op een vlucht vervoerd met machines, die voor 16 personen ingericht waren. Herhaaldelijk moesten de KNILM-vliegers zich in de wolken schuilhouden alvorens zij in staat waren te landen op hun bestemmingsplaats en dikwijls werden landingen van vrouwen en kinderen als het ware voor de neus van den Jap weggehaald.

Avontuurlijke vluchten werden uitgevoerd naar Pontianak, nadat de Japanners deze onverdedigde stad op Borneo hadden aangevallen, teneinde medische hulp te brengen, doktoren en verpleegsters te brengen en weg te halen en andere hulp te bieden.

Zelfs toen de vijand Singapore reeds naderde en de stad gedeeltelijk in brand stond wist een KNILM-toestel nog op te stijgen van het practisch vernietigde Kallang-vliegveld met een volle lading vrouwen en kinderen, vermoeid en uitgeput, doch op weg naar veiligheid.

Naar gelang het gele gevaar naderde namen de verliezen van de KNILM toe. Een DC 3 werd in Borneo neergeschoten; Kapitein van Rees zette zijn brandende machine in een rijstveld neer en hoewel hij zelf ernstig gewond was, bracht hij zijn kameraden en passagiers in veiligheid en verkreeg hij hulp van het meest nabijliggende vliegveld. Hiervoor verkreeg hij het Nederlandse Vliegerskruis.

Een Grumman amphibie toestel werd nabij Koepang (Timor) neergeschoten, de bemanning van drie en twee passagiers kwamen jammerlijk om.

Toen het bleek, dat Indië niet meer gehouden kon worden en de ongewapende machines ten prooi zouden vallen van den vijand, indien zij er bleven, besloot men de basis naar Australië te verleggen en nog verbinding te onderhouden met Java van daar uit. In een donkere nacht tegen het eind van Februari te middernacht, vertrokken 8 machines van Java naar Broome, waar zij alle veilig arriveerden. Nog 6 toestellen volgden een week later.

Het grondpersoneel en de Directiestaf werden overgebracht, waarna de vliegtuigen nacht na nacht naar Java terugkeerden zonder de hulp van radio of weer-voorspellingen en volgeladen met defensie-materiaal op de uitreis en met Regeringsautoriteiten op de terugreis.

Ook op deze reizen moest de KNILM de prijs betalen — een toestel bereikte Java nooit, aangezien krachtige winden het waarschijnlijk in de duisternis naar de Zuidkust van Sumatra hadden gedreven, waar een noodlanding werd gemaakt, gelukkig zonder persoonlijke ongevallen. Een andere machine werd vernietigd bij een luchtaanval doch de bemanning en de passagiers konden een goed heenkomen vinden voordat Japanse kogels er een zeef van maakten. Een ander toestel werd door Japanse gevechtsvliegtuigen aangevallen en was gedwongen op een eenzaam strand te dalen; een lid van de bemanning en 2 passagiers werden gedood en 3 anderen ernstig gewond. Pas enkele dagen na het ongeluk werden zij gevonden door een reddingsploeg, volkomen uitgeput. Een Japanse luchtvloot had het echter nodig nogmaals zijn bommen te werpen op gewonde en uitgeputte personen, die op het strand lagen.

Na de val van Java werden alle machines naar Sydney gezonden en ogenblikkelijk in gebruik gesteld voor luchtvervoer in de verdediging van Australië.

In $2\frac{1}{2}$ maand hadden de Nederlandse vliegtuigen een afstand van 650.000 kilometers afgelegd.

Aangezien het niet mogelijk was de noodzakelijke onderdelen van Java naar Australië over te brengen en deze niet konden worden verkregen uit de Verenigde Staten, werd besloten alle machines aan het Amerikaanse leger te verkopen. Daarna werd het personeel in dienst gesteld van het Nederlandse Commando in Australië.

De Heer Versteegh heeft niets dan lof voor het werk, dat de Amerikanen in korte tijd in Australië hebben verricht. Waar het aanleggen van vliegvelden vijf jaar vorderde, gelijk scheen, daar liggen thans schitterende landingsterreinen, gehard en uitgerust.

Australië wemelt van de Amerikanen en hun activiteiten en talrijke nieuwe vliegvelden zijn aangelegd.

Ook het vliegveld van Aruba vindt de Heer Versteegh schitterend, terwijl hij vol interesse informeert naar dat van Paramaribo (Suriname).

Dinsdag aanstaande vertrekt hij weer naar de Verenigde Staten en alzo twijfelde de Heer Versteegh eraan of hij aan ons zustergebiedsdeel een bezoek zou kunnen brengen.

Maar als de oorlog voorbij is — zo zeide hij — wordt Suriname waarschijnlijk een belangrijk doorgangspunt op de route Nederland-Curaçao.

BUITENLAND.

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middernachtelijk communiqué luidt als volgt: „Gedurende de dag van 27 Augustus bestreden onze troepen den vijand in de buitenwijken van de stad Rzhev, ten Zuid Oosten van Kletskaya, ten Noord Westen van Stalingrad, ten Noord Oosten van Kotelnikovski en ook in de gebieden van Prokhladnaya, Mozdok en ten Zuiden van Krasnodar. Geen veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué zegt: „In een sector van het Westelijke front bezetten onze troepen een aantal bewoonde plaatsen. Manschappen van de N.-afdeling braken een krachtig gefortificeerde bewoonde plaats binnen. In deze sector werden 26 vijandelijke tanks vernield en ongeveer 1000 vijandelijke officieren en manschappen opgeruimd. Onze eenheden bevrijdden een belangrijke bewoonde plaats. De terugtrekkende vijand liet in de bossen een groot aantal doden, wapenen en ander materiaal achter" (Moskou, AP)

DRIE SCHEPEN AANGEVALLEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat 3 vijandelijke schepen, elk van 1500 ton, heden ernstig beschadigd werden toen Hurricane-bommenwerpers een Duits convooi van 5 schepen aanvielen, die voor de haven van Dieppe lagen. Een kleiner schip werd ook getroffen door de Hurricanes, die door Spitfires geëscorteerd werden (Londen, AP) 27.8).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Moskou:** Het Russisch middagcommuniqué deelt mede, dat aan het Westelijke (Centrale) front geen vijandelijke gefortificeerde plaats bezet werd. De Duitsers werpen reserves in de strijd en deden verschillende tegenaanvallen, die werden afgeslagen. In een andere sector ontwikkelden de Russische troepen hun offensieve operaties en bezetten zij 7 bewoonde plaatsen.

— **Londen:** De Britse Admiraliteit maakt het verlies bekend van 2 gewapende treilers.

— **Berlijn:** Een persoon werd gedood en 27 gewond toen gisteravond in een theater te Parijs een bom werd geworpen bij de vertoning van een anti-semietische film.

— **Cairo:** De patrouille-activiteit aan het Egyptische front duurt voort. Een vijandelijk schip, dat werd aangevallen nabij Creta werd in brand gezien.

— **Moskou:** De radio van Moskou deelde mede, dat de strijd ten Noord Westen van Stalingrad een „toenemend fel karakter aanneemt". In de laatste twee dagen werden 92 Duitse vliegtuigen neergeschoten. Vijandelijke parachutisten, die landden bij een belangrijk verbindings-centrum, werden „volledig vernietigd" door de Sovjettroepen.

— **Londen:** Radio Vichy meldt, dat de Duitsers zich op 20 kilometer van Stalingrad bevinden. Er is geen bevestiging van dit bericht uit enige andere bron.

— **Moskou (spoed):** De slag om Stalingrad bereikte een crisis, terwijl de machtige Duitse aanval voortdrong tot de verafgelegen toegangswegen van de stad en duikbommenwerpers van de nazies een aanvang maakten met vernielende massa-aanvallen, doch berichten van het gevechtsfront zeiden, dat een gepantserde speerpunt van de nazies ten Noord Westen van de stad is afgesneden en omsingeld.

— **Londen:** Een militaire commentator verklaarde, dat de Russische opmars in het gebied van Rzhev en de grotere hardnekkigheid van de Russische defensies van Stalingrad samen de Russische militaire situatie „belangrijk verbeterd" hebben. Hij zeide, dat de Duitse positie te Rzhev „onbelangrijk" is. Hieraan voegde hij toe, dat er een grote kans is, dat Rzhev uit het Noord Westen en Zuid Oosten zal worden omsingeld. De commentator zeide, dat de situatie in het gebied van Stalingrad beter is dan aan het begin van de week. Hieraan voegde hij toe, dat Novorossisk „in groot gevaar" is. Hij zeide, dat er geen verdere Duitse voortgang was in de richting van de olievelden te Grozny.

— **Moskou:** „Rode Ster" deelde mede, dat 3 nederzettingen heroverd werden door een Russische tegenaanval nadat de Duitse opmars ten Noord Westen van Stalingrad tot staan werd gebracht. De tegenaanvallen worden beschreven als krachtig en worden met succes in twee richtingen voortgezet.

— **Londen:** Een plotselinge opvoering van de oorlog aan het luchtfront en mogelijk ook aan het zeefront werd te kennen gegeven, terwijl Geallieerde bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen over een groot gebied van Duitsland aanvielen. Berichten, die bij stukjes en brokjes binnen kwamen, deden ook veronderstellen, dat vlootgevechten plaats hebben in het Kanaal en het Kattegat. Geallieerde vliegtuigen bombardeerden en beschoten Duitse vliegvelden en defensie-werken in het Noorden van Frankrijk dag en nacht en staken de zee-engte over in haast onophoudelijke golven om de Luftwaffe tot de strijd uit te dagen.

Waarnemers aan Groot Britannië's Zuidoostelijke kust meldden een hevig kanonvuur, waardoor werd te kennen gegeven, dat marine- vaartuigen mogelijk in het Kanaal of de Noordzee in actie zijn. Eveneens werd een kanonnade gehoord te Varberg aan de Westkust van Zweden, welke mogelijk kwam van een zeeslag in de smalle doorgang van het Kattegat. De Duitse radio zeide, dat Britse bommenwerpers Midden- en Westelijk Duitsland aanvielen. De Duitsers gaven schade toe aan verschillende plaatsen.

— **Londen:** De luchtaanvallen op de door de Duitsers bezette gebieden dag en nacht volhoudende raasden gevechtsvliegtuigen de gehele morgen het Kanaal over. In de namiddag stak een grote strijdmacht van bommenwerpers, geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, in Oostelijke richting het Kanaal over in de richting van Frankrijk.

— **Tsjungking (spoed):** Het Chinese Hoofdcommando maakt bekend, dat de Chinezen Tsjuhsien in het Westelijk deel van de provincie Tsjekiang zijn binnengedrongen en het grote vliegveld buiten de stad opnieuw bezet hebben. Dit is de meest belangrijke luchtbasis van China van waaruit Japan kan worden gebombardeerd. Het Hoofdcommando maakte verder bekend, dat de Chinezen ook Lisjui zijn binnengerukt in de provincie Tsjekiang, waar zich het tweede meest belangrijke vliegveld in Oost-China bevindt. De Japanners worden binnen de stad bestreden.

De Film een Jeugdgevaar

door

Pater Michael Möhlmann O.P.

X.

EIND SLECHT, AL SLECHT.

Bij al de reeds opgesomde kwade gevolgen komt nog dat de eerbied voor de blanke vrouw op de verschrikkelijkste manier bij de inwoners van dit gebiedsdeel wordt geruïneerd. In dit verband moge ik een citaat aanhalen uit het Soerabaiasch Handelsblad.

„Ik kan niet geloven, dat de zaak van de Indische Regering, vooral in tijden als deze, er gemakkelijker op wordt wanneer de blanke vrouwen worden tentoongesteld, en zoveel van zich laten zien, als ze maar durven, aan inlanders, die zich aan die voorstellingen vergapen."

Dit is een woord dat ons Gouvernement ook wel eens in overweging mocht nemen. Wij, Nederlanders, zijn hier om te koloniseren, en onder andere verplichtingen, die in dit woord liggen opgesloten, valt ook deze, dat wij hen met onze beschaving, met onze cultuur, met onze zeden en godsdienst moeten verrijken, dat wij hem m.a.w. opvoeren tot ons hogerstaand levenspeil. Met onze beschaving, met onze levensstijl komt die bevolking in contact door de film. Daar zien zij onze zeden voor ogen en het is een waarlijk verheffend schouwspel! De cultuurbrengers lenen zich er toe, het voedsel te zijn voor de laagste instincten van deze mensen. Ze laten zich door hen gebruiken alsof ze bier waren of rum! Heeft iemand van ons wel het recht om met opgeheven hoofd aan hen voorbij te gaan, als andere medeleden van ons ras zich zóó aan hen vergooien? Men neemt, niet zonder verwondering in onze dagen verschillende uitingen van, wat men noemt, een Anti-Macamba geest waar, een geest, die veel verder verbreid is, dan die enkele uitingen zouden doen vermoeden. Maar ik geloof, dat die verwondering voor een goed gedeelte verdwijnen zou, wanneer men eens grondig de invloed van de film op onze bevolking zou nagaan.

Aan de jeugd op dit eiland, we hebben er al zo op gewezen worden twee levensbeschouwingen, twee evangelies gepredikt. Het ene in de kerk, het andere in de bioscoop. Het ene van God, het andere van de heidenen, om niet te zeggen van den duivel. En welk evangelie het meest aantrekkelijke is? Wij, die tot onze jeugd gaan met het Leven van God in onze handen en met de belofte van levensgeluk door deugd en plichtsvervulling, zelfbeheersing, kuisheid en naastenliefde, wij worden lachend teruggewezen. God delft het onderspit in deze concurrentie.

„Kan men zonder ontzetting overwegen, dat dàt de school is voor de zedelijke vorming van het jonge geslacht?" vraagt Frater Rombouts over de film in zijn boekje: „Kultuurverkankering". God verliest deze concurrentie met den duivel. „Ik ben er zeker van dat de zedeloosheid onder onze jeugd door de film gestimuleerd wordt", verklaarde een van onze rechters, die deze trieste gevolgen strafrechtelijk te beoordelen heeft.

God verliest deze concurrentie met den duivel: het evangelie van het zinnelijk geluk wordt te vaak en te drastisch aan de kinderen verkondigd. Heel het dagwerk van Priesters, religieuzen en opvoeders, al de moeiten en offers voor de zedelijke vorming, voor het waarachtig welzijn en levensgeluk der kinderen gebracht, worden dikwijls in één enkel uur weer vernietigd, verijdeld en tot vruchteloosheid gedoemd.

De onder onze jeugd zo vaak geconstateerde en fel bestreden tendenz, de Kerk te zien als een begeleidend verschijnsel van de school, zodat vrij van school, vrij van godsdienstplichten, vrij van kerkbezoek en van het ontvangen van de sacramenten betekent; zodat: school achter de rug, wil zeggen: Kerk achter de rug, wordt die toch al sterke tendenz niet op de krachtigste wijze gevoed door de godsdienstloze, zedeloze levensstijl, die onzen kinderen in de bioscoop wordt aangeprezen?

Laat dit voldoende zijn, om het kwaad, dat de bioscoop onzer jeugd aandoet naar zijn verschillende aspecten te belichten. Dat dit kwaad waarlijk niet van een onschuldig karakter is, zal wel iedereen met mij eens zijn. Wij moeten het dus ook eens zijn, dat geen middel te radicaal is, om dit kwaad de kop in te drukken.

Maar welk middel bedoelt U nu eigenlijk Later! Later!

Nederland.

ONDERMIJNEN EN VERNIETIGEN.

Blijkens een bericht in het „Algemeen Handelsblad" van 12 Augustus, zullen aan de Utrechtse Universiteit toelatingsexamens kunnen worden afgelegd door studenten, die vroeger aan alle andere Nederlandse Universiteiten (behalve Leiden) studeerden.

Een beslissing aan welke Universiteit deze studenten later verder zullen studeren, zal naderhand worden genomen. Voor dit Utrechtse toelatingsexamen moeten de gegadigden hun arbeidsdienstplicht hebben vervuld.

(De Gouvernementspersdienst tekent hierbij aan:

Zij, die in Nederland hebben gestudeerd, zullen van het bovenstaande niet veel begrijpen. Het enige wat er uit op te maken is, dat het studiesysteem door de Duitsers zo grondig is gewijzigd, dat het onherkenbaar is geworden. Het is kennelijk de Duitse bedoeling om ook in dit opzicht het Nederlandse historisch-gewordene te ondermijnen en te vernietigen.)

DE AANSTAANDE KONINGINNEDAG.

Te Londen zullen de Nederlanders Koninginnedag gedenken door een samenkomst in Albert Hall, georganiseerd door Comité Neerlands Vrijheidsdag, die door de Prins Bernhard zal worden bijgewoond. Minister President Pieter Sjoerd Gerbrandy en Minister Soejono zullen er spreken en het London Symphonie Orchestra zal er Nederlandse muziek ten gehore brengen. Er zullen speciale Katholieke, Protestantse en Joodse kerkdiensten worden gehouden. En overal in Engeland zullen Nederlandse militairen, marinemannen, vliegers, leden van de koopvaardijvloot de verjaardag van de Koningin vieren.

Te New York zal een grote bijeenkomst in het Astor Hotel plaats vinden, waar verschillenden zullen spreken en een voorstelling door Nederlandse kunstenaars zal worden gegeven. 's Morgens zal de C.B.S. een speciale Nederlandse uitzending houden, waarbij o.a. zullen spreken Edeleer van der Plas, Hendrik Willem van Loon en de weduwe van Schout bij Nacht Doorman.

De Londense gebeurtenissen zullen per radio worden uitgezonden: „Nederlandse kinderen wensen der Koningin geluk" om 5.15 uur 's morgens Curaçaose tijd op de 24 meter en de demonstratie in Albert Hall om 14.45 uur 's middags Curaçaose tijd op de 24 en de 25 meter.

HET LEED VERZACHT.

De Zwitserse radio deelde mede, dat de Zwitserse regering haar gestrenge bepalingen ten aanzien van vluchtelingen uit de bezette landen wat heeft verzacht, in deze zin, dat allen, die vóór 31 Augustus in Zwitserland zijn aangekomen, niet zonder aannemelijke reden uit het land zullen worden gezet en dat zij, die aan de grenzen worden opgewachten, door de politie zullen worden vastgehouden totdat het Departement van Justitie hun geval heeft onderzocht en over hun al of niet toelating heeft beslist.

BOMMEN EN KOERSEN.

„Telkens wanneer Geallieerde vliegtuigen Duitsland hebben gebombardeerd, stijgen onmiddellijk de Amsterdamse beurskoersen", zo schrijft de „Essener National Zeitung". Natuurlijk valt Goerings blad deze „vijandelijke gezindheid" heftig aan en het toont zich eveneens verontwaardigd over het feit, dat de speculatie ten Amsterdamse beurze zich nog steeds zeer levendig bezig houdt met Nederlands Indische fondsen.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN
Van Zondag 23 Aug. 1942.

Jong Holland 1 — Transvaal 1 2—1.

WEDSTRIJD PROGRAMMA
MUNDO NOBO

Maandag 31 Aug. Wilhelmina beker	Jong Holland 1 Scherpenheuvel (Elfrink)
Zondag 6 Sept. 1942: A-Klasse	Jong Holland 1 — Volharding 1 (Jesurun)
Zondag 13 Sept. 1942: Res.A-Klasse	Jong Holland 2 — Atlanta 2 (Rog)
Zondag 13 Sept. 1942: A-Klasse	Arsenal 1 — Transvaal 1 (Leers)
Zondag 20 Sept. 1942: A-Klasse	Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Visser)
Zondag 20 Sept. 1942: Junior Klasse	Independiente Jr. — Jong Curaç[...] (Taytelbaum)
Zondag 27 Sept. 1942: A-Klasse	Jong Holland 1 — Arsenal 1 (Viejou)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 6 Sept. 1942: Res.A-Klasse	Scherpenheuvel 2 — Jong Cura[...] (Ercol)
Zondag 6 Sept. 1942: Junior klasse	Scherpenh. Jr. — Jong Holland[...] (Taytelbaum)
Zondag 13 Sept. 1942: A-Klasse	Scherpenheuvel 1 — Independie[...] (Viejou)
Zondag 20 Sept. 1942: Res.A-Klasse	Scherpenheuvel 2 — Jong Holl[...] (Rog)
Zondag 27 Sept. 1942: A-Klasse	Scherpenheuvel 1 — Volhardin[...] (Jesurun)

De Juniores wedstrijden beginnen om 10 uur
De A-Klasse wedstrijden beginnen om 16.15 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.30 uur.

Het BESTU[...]

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— De enige groente, die ogenblik in Nederland verkrijgba[...] een comcommer en twee tomat[...] persoon en per week.

— In de Nederlandse pers [...] erover geklaagd, dat het brood [...] ogenblik vrijwel oneetbaar is.

— Het aardappelrantsoen [...] hoogd tot 3 kg. per persoon per [...]

— De Japanners hebben de [...] productie in Nederlands Indië v[...] volgende jaar verlaagd tot 600.0[...] Zij was door het Nederlands In[...] Gouvernement bepaald op and[...] milloen ton per jaar, terwijl zij [...] tieel drie millioen bedroeg.

Kerkberichten.

Week van 30 Augustus t/m 5 Sept.
In de ritus der Dominicanen:
Twaalfde Zondag na het Octaaf van de H. Drievuldigheid.
Tevens Feestdag van de H. Rosa van Lima O.P., Patrones van het Vicariaat.
Di.: H. Stephanus, Koning van Hongarije.
[Vr.: Eerste Vrijdag van de maand in het biezonder toegewijd aan het H. Hart].
De Gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.
Pastoor [...] v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30.— Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
17.30 Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, **spreekuren:** 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.— Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Di.: 7.— Congregatie voor de meisjes
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413

Zondag:
5.30 H. Mis.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
Na het Hoogmis Te Deum voor Hare Majesteit de Koningin.
17.— Lof en Adoratie voor de mannen.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
8.— Biechthoren voor de kinderen
17 — 18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P).
De gehele dag biechthoren.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P. geen telef. spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5.30 H. Mis (P.)
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis. De Aalmoezenier der Amerikaanse troepen, Father Ambrosius Sullivan zal preken.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwhe.
Pastoor A. C. de Valk O.P., geen telef., spreekuur: 7 — 9 uur

Zondag:
5.30 H. Mis
8.30 Hoogmis
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Wo.: 6.30 H. Mis, waarna Meisjescongregatie.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis. **Za.** van 16 tot 18 uur.
Bovendien iedere dag na de H. Mis d.i. om 7 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Waarnemend Pastoor C.Lamers O.P., geen telefoon.
spreekuur: 7 — 8.15 beh. Zondag.

Zondag:
6.— H. Mis (P); 8.30 Hoogmis;
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag.
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.
Iedere avond om 17.30 uur Rozenhoedje voor de vrede.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Vr., 28 Aug.:
Telegram Afdeling: Hr. Pons, tel. 675, Amalia van Solmsiaan 13.
Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel kamer 56.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Pruis, tel. 299, Emmastad 14.
Dok Afdeling: Hr. J. v.d. Veen, tel. 431.

Sportclub „Asiento": Wandelen: De 6e wandelmars van de C.A.B. zal gehouden worden op Zaterdag 12 September voor junioren (15 km.) en op Zondag 13 September voor senioren (25 km.). Inschrijvingen voor 5 September bij Heer Zaaijer. junioren, wij verwachten, dat jullie, gesterkt door de vacantie, in groten getale zult meedoen! Wacht niet dus met inschrijven tot de laatste dag, maar doet het nu.

Koninginnedag 1942: Zoals dit gebruikelijk is, zullen ook de ouders niet worden vergeten gedurende de Kinderspelen. Daar er vermoed wordt, dat het een warm dagje zal worden, is er voor de dorstige kelen een bar ingericht, voorzien van koele dranken, terwijl de traditionele erwtensoep eveneens weer verkrijgbaar is. Voor zitjes onder de schaduwrijke bomen van het hofje is weer gezorgd, zodat terwijl de kinderen zich vermaken met de spelen, ook de ouders de morgen genoeglijk kunnen doorbrengen.

Tenslotte nog een verzoekje. Nog niet alle ouders hebben gevolg gegeven aan ons verzoek om de formulieren voor deelneming tijdig in te zenden. Mogen wij langs deze weg nog een laatste beroep doen op uw medewerking. Het is per slot van zaken voor **uw** kind dat **wij** zorgen. Alle kinderen **van Negropont**, Rio Canario, Groot Kwartier of een der andere woonwijken worden tussen 7 en 7.20 uur verwacht op het Groot Kwartier terrein, gekleed in het wit, met oranje strikken of sjerpen e.d. Met de pittige muziek van „Sta „Caecilia" voorop gaan wij gezamenlijk naar het Beatrixplein.

31 Augustus 1942: Wij vestig[en] de aandacht op, dat er voor de b[e]komsten op het Beatrixplein zo[...] durende de morgenuren als gedu[...] de middag, bijeenkomst voor vo[...] senen **niet** bij het Beatrixplein [...] auto's geparkeerd kan worden. gelieve men te parkeren ten [...] van het hofje Rio Canario.

Toko Henderson: In verband [...] het gelijktijdig binnenkomen va[...] maandbestellingen is het niet mo[...] verschillende bestellingen voor a[...] ring deze week uit te voeren. gedachte clientèle wordt derhalv[e] lelijk verzocht enig geduid te [...] en het drect nodge te doen afhal[en].

Sociëteit Groot Kwartier: Pro[gram]ma 31 Augustus 20.30 uur:
1) Wilhelmus, C. L. Walther [...] 2) Neerlands jubelmars, S. P[...] Leeuwen; 3) Light Cavalery, [...] ture, Franz von Suppe; 4) [...] walzen, Potpourri, arr. J. [...] Pauze; 5) Old Comrades, mar[s] Feike; 6) The Calif of Bagdad, O[...] ture, A. Boreldieu; 7) Turf in je [...] mars; 8) Wien Neerlands bloed.

E.H.B.O. & Transportcolonne E[mma]stad: Vrijdagavond, 28 Augustus om ± 20 uur, zal een grote oef[ening] gehouden worden voor de E.H.B[.O.] T.P.C. Emmastad. Het zal zal be[...] in één stoot op de stoomfluit. posten Bullenbaai en Julianadorp [...] met deze oefening niet mee.

Curaçaose Athletiek Bond: Pro[gram]ma voor de op as. Zondag te h[ouden] athletiekwedstrijden om de Prins [...] hard-beker. Aanvang 15 uur. Te[rrein] Groot Kwartier.
1) Series 100 meter hardl[open]; 2) kogelstoten; 3) 800 meter hardl[open]; 4) verspringen met aanloop; 5[...] meter hardlopen; 6) discuswe[rpen]; 7) hink-stap-sprong; 8) 110 [...] hordenloop; 9) speerwerpen; 10) [...] meter hardlopen; 11) hoogspringe[n] aanloop; 12) 4 x 400 meter est[afette]; 13) polsstokhoogspringen; 14) 4 x [...] meter estafette; prijsuitreiking.